

Informatīvais ziņojums
„Pārskats par Nacionālās informācijas tehnoloģiju drošības padomes
darba rezultātiem 2012.gadā”

Saskaņā ar Informācijas tehnoloģiju drošības likuma 10.pantu ar Ministru prezidenta 2011.gada 1.marta rīkojumu Nr.74 „Par Nacionālo informācijas tehnoloģiju drošības padomi” (informācija dienesta vajadzībām) ir izveidota Nacionālā informācijas tehnoloģiju drošības padome (turpmāk – padome), lai koordinētu ar informācijas tehnoloģiju drošību saistīto uzdevumu un pasākumu plānošanu un veikšanu. Padomes darbību nodrošina vadošā valsts pārvaldes iestāde sakaru nozarē, kas atbilstoši Ministru kabineta 2003.gada 29.aprīļa noteikumu Nr.242 „Satiksmes ministrijas nolikums” 1.punktam ir Satiksmes ministrija.

Padomes darbā 2012.gadā piedalījās Satiksmes ministrijas, Nacionālo bruņoto spēku, Aizsardzības ministrijas, Ārlietu ministrijas, Iekšlietu ministrijas, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk – VARAM), Informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcijas (CERT.LV) (turpmāk – CERT.LV), Drošības policijas, Militārās izlūkošanas un drošības dienesta, Satversmes aizsardzības biroja, Latvijas Bankas, Valsts policijas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas pārstāvji.

2012.gadā notika četras padomes sēdes – 8.februārī, 7.jūnijā, 17.septembrī, 6.decembrī, bet pastāvīga saziņa un viedokļu apmaiņa notika arī padomes elektroniskās saziņas listē.

Kā būtiskāko padomes darbā jānorāda pastāvīgā un regulārā informācijas apmaiņa informācijas tehnoloģiju drošības jautājumos, tādējādi īstenojot Nacionālās drošības koncepcijā (Saeima apstiprinājusi 2011.gada 10.martā) noteikto par starpinstitucionālās sadarbības uzlabošanu kā vienu no prioritātēm informācijas tehnoloģiju apdraudējumu novēršanā. Informācijas apmaiņa nodrošināja iespēju operatīvi apmainīties ar informāciju par jaunumiem informācijas tehnoloģiju drošības jautājumos, apspriest to ar citu institūciju pārstāvjiem, kā arī paaugstināt savstarpējo sapratni un uzticību. Tas ir īpaši būtiski, ņemot vērā nacionālu informācijas tehnoloģiju drošības sistēmu specifiku, kuru pamatdarbības princips ir sadarbība starp institūcijām.

Starp padomes darbā apspriestajiem jāatzīmē šādi jautājumi (to saturs atspoguļots tādā apmērā, kas nodrošina aizsargājamas informācijas neizpaušanu):

a) par CERT.LV darbību. CERT.LV regulāri informēja par savu darbību, tajā skaitā par incidentu skaitu un statistiku, incidentu apstrādes veidu, pastāvīgo ziņojumu par incidentiem pieaugumu, situāciju par inficētajām IP adresēm Latvijā, atsevišķiem būtiskākajiem incidentiem un institūcijām, kurām sniegts atbalsts, par kopējām tendencēm elektroniskās informācijas telpā, par veiktajiem izglītošanas pasākumiem, par sadarbību ar valsts un pašvaldību institūcijām un elektronisko sakaru komersantiem, t.sk.

iniciatīvu „Atbildīgs interneta pakalpojumu sniedzējs”, par starptautisko sadarbību, par portāla www.esidross.lv attīstību, par darbības prioritātēm, it sevišķi par palielinātā finansējuma efektīvu izmantošanu, nodarbināto skaita palielināšanu, tehnikas atjaunināšanu, jaunu incidentu klasifikācijas sistēmas ieviešanu, informācijas tehnoloģiju kritiskās infrastruktūras pārbaudēm, atpazīstamības celšanu, pasākumu organizēšanu, par brīvprātīgo grupas „DEG” izveidošanu. Padomes locekļi iztaujāja CERT.LV pārstāvjus un sniedza priekšlikumus;

b) par CERT.LV darbībai nepieciešamā finansējuma palielināšanu. Novērtējot CERT.LV būtisko ieguldījumu informācijas tehnoloģiju drošības stiprināšanā Latvijā, kā arī uzsverot nepieciešamību turpināt informācijas tehnoloģiju drošības uzlabošanu atbilstoši Informācijas tehnoloģiju drošības likumā un Nacionālās drošības koncepcijā noteiktajam, padome izteica atbalstu CERT.LV darbības nodrošināšanai nepieciešamā finansējuma palielināšanai (viena padomē pārstāvētā institūcija pauda atšķirīgu viedokli, aicinot arī diskutēt par iespējamo nepieciešamību pārskatīt Informācijas tehnoloģiju drošības likuma 4.panta pirmajā daļā noteikto deleģējumu);

c) par CERT.LV darbības nodrošināšanas nodošanu Aizsardzības ministrijai. Padome aicināja šī procesa ietvaros nodrošināt CERT.LV un līdz šim izveidotās nacionālās informācijas tehnoloģiju drošības sistēmas turpinātību;

d) par informācijas tehnoloģiju kritiskās infrastruktūras sistēmas darbību;

e) par „informācijas tehnoloģiju zemessardzes” izveides izpētes procesu;

f) par tiesību aktos ietvertā regulējuma pietiekamību attiecībā uz nodarījumiem pret informācijas sistēmu drošību vai darbībām, kas vērstas pret automatizētām datu apstrādes sistēmām. Padome izskatīja un konceptuāli atbalstīja Satiksmes ministrijas sagatavoto informatīvā ziņojuma projektu „Par Latvijas Republikas tiesību aktos ietvertā regulējuma pietiekamību attiecībā uz nodarījumiem pret informācijas sistēmu drošību vai darbībām, kas vērstas pret automatizētām datu apstrādes sistēmām”, vienlaikus uzsverot informatīvajā ziņojumā ietvertās problemātikas aktualitāti un nepieciešamību to steidzami risināt;

g) par pamatnostādņu projektu „Latvijas Informācijas tehnoloģiju drošības stratēģija 2013.-2018.gadam”. Padome izskatīja un konceptuāli atbalstīja Satiksmes ministrijas sagatavoto pamatnostādņu projektu;

h) par likumprojektiem par elektronisko autentifikāciju un valsts informācijas sistēmām;

i) par VARAM veiktajām valsts un pašvaldību institūciju tīmekļu vietņu drošības pārbaudēm. Tika atzīmēts, ka ir attaisnojies priekšlikums šo iespēju piedāvāt visām valsts un pašvaldību institūcijām, un rinda izveidojusies vismaz vairākus mēnešus uz priekšu;

j) par Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas izbraukuma sēdi 2012.gada 17.oktobrī CERT.LV telpās;

k) par padomes priekšsēdētāja un CERT.LV vadības tikšanos ar Valsts prezidentu 2012.gada 23.aprīlī;

l) par gatavošanos un piedalīšanos dažādās informācijas tehnoloģiju drošības mācībās Latvijā un ārvalstīs;

m) par autentifikācijas problemātiku un e-paraksta plašākas izmantošanas nepieciešamību;

n) Par Ministru kabineta līmeņa informācijas tehnoloģiju drošības vingrinājumu. Gatavojoties 2012.gada 7.decembra Ministru kabineta līmeņa informācijas tehnoloģiju drošības vingrinājumam, tika veikta vingrinājumā paredzētā scenārija izspēle padomes sēdes ietvaros un priekšlikumu sagatavošana Ministru kabinetam. Padomes priekšsēdētājs un padomes priekšsēdētājā vietnieks piedalījās mācībās ar ziņojumiem;

o) par nepieciešamību stiprināt Latvijā ražoto informācijas tehnoloģiju produktu lietošanu un plašāk veicināt informācijas tehnoloģiju produktu eksportēšanu (apskatot šo jautājumu drošības dimensijā). Šajā kontekstā padome izteica aicinājumu Ārlietu ministrijai Latvijas ārējo ekonomisko interešu veicināšanas pasākumos sevišķu uzmanību pievērst Latvijas informācijas tehnoloģiju produktu eksporta atbalstīšanai, tajā skaitā piesaistot ārvalstu subjektus datu glabāšanai Latvijā;

p) par saprašanās memorandu starp Latvijas Republikas valdību un NATO par sadarbību informācijas tehnoloģiju aizsardzībā;

q) par Eiropas Savienības informācijas tehnoloģiju drošības politikas attīstību. Tika apspriesta informācija par plānoto Eiropas informācijas tehnoloģiju drošības stratēģiju un plānoto Direktīvas projektu par informācijas tehnoloģiju drošības uzlabošanu;

r) par Latvijas sadarbību ar Eiropas Tīklu un informācijas drošības aģentūru (ENISA) un tālāko šīs aģentūras attīstību;

s) par Latvijas prezidentūras Eiropas Savienībā 2015.gadā nodrošināšanai nepieciešamo pasākumu veikšanu informācijas tehnoloģiju jomā;

t) par 4.Baltijas valstu informācijas tehnoloģiju drošības politiku koordinācijas sanāksmi. Tika sniegta informācija par 2012.gada 14.-15.maijā Rīgā CERT.LV telpās notikušo 4.Baltijas valstu informācijas tehnoloģiju drošības politiku koordinācijas sanāksmes rezultātiem un aktualitātēm informācijas tehnoloģiju drošībā Igaunijā un Lietuvā;

u) par saprašanās memoranda projektu starp Baltijas valstīm par sadarbību informācijas tehnoloģiju drošībā;

v) par 2012.gada oktobra Budapeštas konferenci par elektronisko informācijas telpu.

Izskatot šos un citus ar informācijas tehnoloģiju drošību saistītus jautājumus, padome 2012.gadā pieņēma 12 lēmumus.

2012.gada 12.oktobrī padomes priekšsēdētājs un CERT.LV vadītāja sanāksmē Satiksmes ministrijā ar informācijas tehnoloģiju drošības jautājumos ieinteresētajām nevalstiskajām organizācijām, bet 2012.gada 17.oktobrī Saeimas Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas izbraukuma sēdē CERT.LV telpās sniedza informāciju par padomes darbību, aktualitātēm informācijas tehnoloģiju drošības jomā, par tālākajām darbības prioritātēm, kā arī par CERT.LV darbību un aktuālo situāciju elektroniskās informācijas telpā Latvijā. Abās sanāksmēs tika prezentēts un apspriests arī pamatnostādņu projekts „Latvijas informācijas tehnoloģiju drošības stratēģija 2013.-2018.gadam”.

Satiksmes ministrs

A.Ronis

Vīza: valsts sekretārs

A.Matīss

07.01.2013. 14:22

991

M.Andžāns

67028262, maris.andzans@sam.gov.lv